

Ministru kabineta noteikumi Nr.182

Rīgā 2013.gada 2.aprīlī (prot. Nr.17 29.§)

Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu"
11.panta otrās daļas 1.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā izstrādā stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu (turpmāk – projekts), kā arī projekta saturu, lai novērstu, ierobežotu un kontrolētu gaisu piesārņojošo vielu emisiju no stacionāriem piesārņojuma avotiem.

2. Projektu izstrādā, lai iekārtai, kura paredz piesārņojošo vielu emisiju gaisā, saņemtu atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai (turpmāk – atļauja). Projektu kopā ar iesniegumu par atļaujas saņemšanu operators iesniedz Valsts vides dienestā (turpmāk – dienests).

3. Ja operators atļauju pieprasa atkārtoti sakarā ar atļaujas termiņa beigām vai ja tiek veikta atļaujas nosacījumu pārskatīšana un nav paredzētas stacionāro piesārņojuma avotu fizikālā raksturojuma un emisiju daudzuma izmaiņas, dienests pieņem pamatotu lēmumu atbrīvot operatoru no pienākuma izstrādāt jaunu projektu. Minēto lēmumu pieņem, pamatojoties uz valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – centrs) sniegto informāciju par esošo piesārņojuma līmeni, ja piesārņojošās vielas koncentrācijas summa, ko iegūst, summējot projektā norādīto maksimālo iekārtu emitētā piesārņojuma koncentrāciju ar fona koncentrāciju, nepārsniedz augšējo gaisa piesārņojuma novērtēšanas sliekšni tām piesārņojošām vielām, kurām tāds ir noteikts, vai 70 % no noteiktā robežlieluma vai mērķlieluma tām vielām, kurām gaisa piesārņojuma novērtēšanas sliekšņi nav noteikti. Informāciju par esošo piesārņojuma līmeni centram pieprasa operators saskaņā ar šo noteikumu IV nodaļā minēto kārtību.

4. Projekta izstrādes gaitā atbilstību cilvēku veselības aizsardzībai paredzētajiem gaisa kvalitātes normatīviem un vadlīnijām nevērtē:

4.1. rūpnīcu teritorijās vai rūpnieciskajās iekārtās, kur ir spēkā darba drošības un veselības aizsardzības noteikumi;

4.2. uz ceļu brauktuvēm un brauktuvju starpjoslās, izņemot vietas, kur paredzēta gājēju piekļuve starpjoslām;

4.3. jebkurā vietā, kas atrodas teritorijā, kura nav pieejama iedzīvotājiem un kurā nav pastāvīgu dzīvesvietu.

II. Projekta izstrādes kārtība

5. Lai noteiktu iekārtas emisiju daudzumu (piesārņojošās vielas emisiju daudzums no emisijas avota laika vienībā), izmanto šādus paņēmienus:

5.1. emisiju monitorings (nepārtrauktie vai periodiskie mērījumi) vai emisiju inventarizācija (vienreizēja datu ieguve);

5.2. emisiju daudzuma aprēķināšana, izmantojot emisijas faktorus (lielumus, kas raksturo piesārņojošās vielas daudzuma attiecību pret darbību raksturojošu parametru, kurš saistīts ar šīs piesārņojošās vielas emisiju) vai materiālo bilanci.

6. Sagatavojot šo noteikumu 2.punktā minēto iesniegumu par esošu piesārņojošu darbību, operators emisiju daudzuma noteikšanai izmanto monitoringa datus, ja:

6.1. saskaņā ar vides aizsardzību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem vai atļaujas nosacījumiem operators veic emisijas monitoringu;

6.2. monitoringa dati ietver informāciju par iekārtas emisijas avotu parametriem un faktiskajām emisijām pie noteiktas ražošanas jaudas atbilstoši šo noteikumu 24.punktam.

7. Ja saskaņā ar atļaujas nosacījumiem operators neveic attiecīgās piesārņojošās vielas emisijas monitoringu, emisiju daudzuma noteikšanai izmanto inventarizācijas datus. Emisiju inventarizācijai izmanto tiešos instrumentālos mērījumus, ko veic, pamatojoties uz iesniegumā norādīto jaudu. Mērījumus veic akreditētās laboratorijās, izmantojot noteiktās bāzes (references) metodes vai citas tām līdzvērtīgas paraugu ņemšanas un analīzes metodes. Emisijas daudzumu nosaka nominālajai un šo noteikumu 2.punktā minētajā iesniegumā paredzētajai ražošanas jaudai. Rezultātus apkopo, izmantojot Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 3.pielikumā norādīto tabulu "Emisijas avotu fizikālais raksturojums" (turpmāk – tabula "Emisijas avotu fizikālais raksturojums") un tabulu "No emisiju avotiem gaisā emitētās vielas" (turpmāk – tabula "No emisiju avotiem gaisā emitētās vielas"), norādot ražošanas jaudu mērījumu veikšanas laikā.

8. Esošas piesārņojošas darbības emisiju daudzuma noteikšanai operators var izmantot šo noteikumu 5.2.apakšpunktā minētos paņēmienus, pamatojot to izvēli.

9. Sagatavojot šo noteikumu 2.punktā minēto iesniegumu par jaunu piesārņojošu darbību vai būtiskām izmaiņām esošā piesārņojošā darbībā, operators emisiju daudzuma noteikšanai izmanto šo noteikumu 5.2.apakšpunktā minētos paņēmienus.

10. Šo noteikumu 8. un 9.punktā minētajos gadījumos emisiju daudzuma noteikšanai var lietot emisijas faktorus, kas iegūti:

10.1. ar instrumentāliem mērījumiem identiskā vai līdzīgā emisijas avotā;

10.2. ar aprēķiniem, izmantojot materiālo bilanci;

10.3. no Eiropas Vides aģentūras atmosfēras emisiju krājuma *CORINA/IR* emisiju faktoru datubāzes (metodikas) trešā līmeņa vai, ja tajā nav pieejami atbilstošie emisijas faktori, no Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūras gaisa piesārņojuma emisijas faktoru apkopojuma AP-42. Ja Eiropas Vides aģentūras vai Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūras emisiju faktoru datubāzē nav pieejams piesārņojošai darbībai raksturīgais emisiju faktors, izmanto emisijas faktorus, kas iegūti no citas emisiju faktoru datubāzes (metodikas).

11. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem vai šo noteikumu 20.1.apakšpunktā minētajām vadlīnijām, operators izmanto piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammas (turpmāk – datorprogrammas).

12. Operators, izmantojot datorprogrammu, aprēķina (modelē) piesārņojošu vielu izkliedes atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumā norādītajiem aprēķinu scenāriju sākotnējo parametru izvēles nosacījumiem un procentiles, kas atbilst gaisa kvalitātes normatīviem, vai attiecīgo vadlīniju robežlielumiem vai mērķlielumiem atbilstošās procentiles. Lai izvērtētu iespējami visnelabvēlīgāko piesārņojumu, operators, ņemot vērā informāciju par nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem un emisijām dažādos iekārtas darbības režīmos, kā arī avārijas situācijās, papildus modelē scenārijus situācijām, kurās piesārņojošās darbības ietekmes zonā var rasties lielākais piesārņojums.

13. Ja nepieciešams, dienestam ir tiesības pieprasīt operatoram:

13.1. papildu informāciju par projekta sagatavošanā izmantoto datorprogrammu (piemēram, lietotāja pamācību), lai pārliecinātos par tās piemērojamību konkrētā gadījumā;

13.2. iesniegt emisiju aprēķiniem izmantoto emisiju faktoru datubāzi (metodiku), ja tā nav publiski pieejama bez maksas.

14. Piesārņojošo vielu emisiju izkliedes aprēķiniem izmanto datorprogrammas, kas:

14.1. nodrošina iespēju veikt aprēķinus, kuru rezultāti ir salīdzināmi ar gaisa kvalitātes normatīvu parametriem;

14.2. nodrošina iespēju grafiski attēlot aprēķinu rezultātus uz piesārņojuma avota apkārtnes topogrāfiskās kartes;

14.3. nodrošina iespēju veikt aprēķinus, izmantojot šo noteikumu 24.punktā minētos emisijas un emisijas avotu parametrus;

14.4. modelē situācijas atbilstoši raksturīgākajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, kas var ietekmēt piesārņojuma izkliedi, un meteoroloģiskajiem apstākļiem, kuros prognozējams visaugstākais piesārņojuma līmenis;

14.5. modelē situācijas, izmantojot meteoroloģisko informāciju, kas sniegta saskaņā ar šo noteikumu 47.punktu;

14.6. ja nepieciešams, nodrošina iespēju vienā aprēķinu ciklā modelēt piesārņojuma izkliedi no vairākiem piesārņojuma avotiem;

14.7. sniedz rezultātus, ņemot vērā esošo gaisa piesārņojumu (aprēķināto (modelēto) vai monitoringā noskaidroto piesārņojošo vielu fona koncentrāciju);

14.8. ņem vērā emisijas avota apkārtnē esošā reljefa īpatnības, apbūvi, kā arī citus faktorus, ja tie būtiski ietekmē piesārņojuma izkliedi;

14.9. nodrošina, ka aprēķinātā piesārņojošo vielu koncentrācija atbilst mērījumu iegūtajiem datiem.

15. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinam izmanto šo noteikumu 2.pielikumā minētās datorprogrammas, ņemot vērā to lietošanas ierobežojumus.

16. Datorprogrammas, kas nav minētas šo noteikumu 2.pielikumā, izmanto piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem, ja lietotājs to izmantošanu saskaņojis ar dienestu.

17. Lai saņemtu šo noteikumu 16.punktā minēto saskaņojumu, lietotājs sagatavo un iesniedz dienestā iesniegumu, kurā norāda, ka izvēlēta datorprogramma atbilst šo noteikumu 14.punktā minētajām prasībām. Iesniegumā norāda personu, kas var sniegt informāciju par izvēlēto datorprogrammu un veikt nepieciešamos aprēķinus atbilstības novērtēšanai. Iesniegumam pievieno šādu informāciju par izvēlēto datorprogrammu:

17.1. lietotāja pamācību;

17.2. citas ziņas, kas apliecina datorprogrammas atbilstību šo noteikumu 14.punktā minētajām prasībām.

18. Dienests pēc šo noteikumu 17.punktā minētā iesnieguma saņemšanas pieprasa centram atzinumu par attiecīgās datorprogrammas izmantošanu piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem. Centrs atzinumu sagatavo 20 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Atzinumā izvērtē datorprogrammas atbilstību šo noteikumu 14.punktā minētajām prasībām un norāda iespējamās ierobežojumus tās izmantošanai. Ja iesniegumā norādītā persona nesniedz informāciju vai pēc centra pieprasījuma nenodrošina nepieciešamos aprēķinus, centram ir tiesības pagarināt atzinuma sagatavošanas termiņu, rakstiski paziņojot par to iesniedzējam un dienestam.

19. Dienests mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas saskaņo datorprogrammas lietošanu piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem, norādot iespējamās ierobežojumus tās izmantošanai, vai norāda, kādēļ šādu programmu nav iespējams lietot. Par pieņemto lēmumu dienests rakstiski paziņo iesniedzējam un informē Vides pārraudzības valsts biroju.

III. Projekta saturs

20. Projektā norāda visas piesārņojošās vielas, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kā arī citas vielas, kuras emitē iekārta. Lai veiktu ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu, ja iekārta emitē piesārņojošu vielu, kurai nav noteikts gaisa kvalitātes normatīvs, operators:

20.1. var izmantot Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijas. Ja Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijās nav minētas atbilstošās gaisu piesārņojošās vielas robežvērtības, var izmantot Eiropas Savienības dalībvalstīs noteiktās vadlīnijas, robežlielumus vai mērķlielumus;

20.2. konsultējas ar dienestu, lai noskaidrotu, kādas gaisu piesārņojošās vielas, kuras iekārta emitē nenozīmīgos daudzumos, atļauts neņemt vērā projektā.

21. Projektā norāda informāciju, kas sagatavota atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 3.pielikumā norādītajai tabulai "Piesārņojošo vielu emisijas limitu projekts".

22. Projektā norāda visas piesārņojošās vielas, kuru ietekme uz gaisa kvalitāti novērtēta, kā arī piemērotos gaisa kvalitātes normatīvus un vadlīnijas.

23. Neatkarīgi no paņēmiena, kuru operators izvēlējies emisiju daudzumu noteikšanai atbilstoši šo noteikumu 5.punktam, operators pamato projektā norādītos emisiju daudzumus. Mērījumu rezultātus apliecina, projektam pievienojot akreditētas laboratorijas veikto mērījumu testēšanas pārskatus vai iekārtas izgatavotāja apliecinājumu. Ja emisiju daudzums noteikts, izmantojot aprēķinus, norāda informāciju par veiktajiem aprēķiniem tādā apmērā, kas ir pietiekams atkārtota aprēķina veikšanai. Operators projektā norāda un pamato izvēlētos vai aprēķinātos emisiju faktorus un to precīzu informācijas avotu.

24. Projektā norāda emisijas avotu fizikālo raksturojumu un emisiju raksturojumu atbilstoši tabulai "Emisijas avotu fizikālais raksturojums" un tabulai "No emisijas avotiem gaisā emitētās vielas". Ja emisija nav pastāvīga, operators aizpilda arī šo noteikumu 3.pielikumā norādītās tabulas, kas raksturo emisiju dinamiku.

25. Projektā norāda informāciju par piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinam izvēlēto datorprogrammu, norādot tās nosaukumu, versiju, tipu (piemēram, Gausa, Lagranža), izstrādātāju, programmas lietotāja licences numuru un derīguma termiņu. Izmantotajai datorprogrammai jāatbilst šo noteikumu 14., 15. un 16.punktā minētajām prasībām.

26. Projektā norāda šādu informāciju par izkliedes aprēķinos izmantoto datorprogrammu papildu iespējām:

26.1. par piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā piemērotajām teritorijas reljefa un apbūves īpatnībām, norādot ietverto objektu izvietojumu un parametrus, kā arī raksturojot to izvietojumu attiecībā pret emisijas avotu. Ja minēto datorprogrammu papildu iespējas netiek izmantotas, operators to pamato;

26.2. par citām papildu iespējām, kas nav minētas šo noteikumu 26.1.apakšpunktā (piemēram, zaljveida

emisiju izkliedes aprēķins, piesārņojošo vielu nosēšanās modelēšana).

27. Sagatavojot projektu par A vai B kategorijas piesārņojošu darbību gadījumos, ja esošā piesārņojuma koncentrācija ārpus darba vides pārsniedz augšējo piesārņojuma novērtēšanas sliekšni tām vielām, kurām tas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par gaisa kvalitāti, vai 70 % no noteiktā robežlieluma vai mērķlieluma tām vielām, kurām gaisa piesārņojuma novērtēšanas sliekšņi nav noteikti, operators veic piesārņojošo vielu izkliedes modeļa jutīguma analīzi (analīze, ko veic, lai noskaidrotu, cik lielā mērā, pārmainoties vienam faktoram, mainās cits faktors). Operators modelē piesārņojošo vielu izkliedi katram no pēdējiem trim gadiem. Papildus novērtē aprēķinu parametru izmaiņu ietekmi uz aprēķinu rezultātiem šādos gadījumos:

27.1. piesārņojošās darbības ietekmes zonā esošas reljefa formas slīpums ir lielāks par 10 % un tās augstums ir vismaz divas reizes lielāks nekā emisijas avota augstums;

27.2. emisijas avots izvietots uz ēkas jumta vai tai tieši līdzās;

27.3. piesārņojošās darbības ietekmes zonā atrodas ēka, kuras augstums ir vismaz divas reizes lielāks nekā emisijas avota augstums;

27.4. emisijas avota darbības ilgums nepārsniedz 2400 stundu gadā;

27.5. jutīguma analīze tiek veikta, kad tiek iesniegts pieteikums jaunai A kategorijas piesārņojošai darbībai.

28. Projektā norāda esošo piesārņojuma līmeni piesārņojošās darbības ietekmes zonā. Ja saskaņā ar šo noteikumu IV nodaļu operators izmanto centra rīcībā esošos datus, projektam pievieno izziņu, kuru izsniedzis centrs konkrētās piesārņojošās darbības iesnieguma sagatavošanai.

29. Projektā pamato meteoroloģisko datu izvēli, apraksta attiecīgo datu formātu un pievieno vēja raksturlielumu grafisko interpretāciju (diagrammu, kurā, pamatojoties uz meteoroloģiskajiem datiem, attēlots vēja režīms noteiktā vietā vai konkrētos laikposmos). Projektam pievieno centra izsniegto izziņu, kas sagatavota saskaņā ar šo noteikumu IV nodaļā minētajiem nosacījumiem un kurā norādīta konkrētā piesārņojošā darbība, par kuru sagatavota šī izziņa, meteoroloģiskā stacija, kuras dati tiek izmantoti, un novērojumu ilgums (gados).

30. Operators projektā modelē piesārņojuma izkliedi pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem un pamato aprēķinu scenārijam izmantoto informāciju par nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem vai pievieno centra izsniegto izziņu, kas sagatavota saskaņā ar šo noteikumu IV nodaļā minētajiem nosacījumiem.

31. Modelējot piesārņojošo vielu izkliedi stacionārajiem objektiem, izvēlas aprēķinu soli no 25 līdz 50 m. Ja modelēšanā papildus izmanto citu aprēķina soli, operators pamato tā izvēli.

32. Piesārņojošo vielu koncentrācijas aprēķina pie relatīvā augstuma atzīmes 2 metri.

33. Projektā norāda informāciju par visiem aprēķiniem, kas veikti, lai novērtētu emisiju ietekmi uz gaisa kvalitāti, un kuros tiek izmantoti piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu (modelēšanas) rezultāti, kā arī pamato summāro koncentrāciju noteikšanu atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumam.

34. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultātus attēlo:

34.1. grafiskā formā, izmantojot šo noteikumu 36.punktā minētās kartes un norādot piesārņojošās vielas summāro koncentrāciju. Ja maksimālā aprēķinātā piesārņojošās vielas summārā koncentrācija ārpus darba vides nepārsniedz 30 % no gaisa kvalitātes normatīva vai vadlīnijās noteiktā robežlieluma vai mērķlieluma, izkliedes aprēķina rezultātu attēlot grafiskā formā nav nepieciešams. Katram attēlam norāda piesārņojošās vielas nosaukumu un aprēķinu parametrus. Aprēķinu parametrus raksturo, norādot aprēķina periodu (piemēram, gads, diennakts, stunda), laika intervālu vidējo lielumu aprēķināšanai (piemēram, 30 minūtes, stunda, 24 stundas), aprēķinātās procentiles un citus izmantotos parametrus. Attēlā identificē teritorijas, kurās netiek vērtēta atbilstība gaisa kvalitātes normatīviem, kā arī teritorijas, kurās tiek prognozēta neatbilstība gaisa kvalitātes normatīviem vai vadlīnijās noteiktajam robežlielumam vai mērķlielumam. Izkliežu kartes sagatavo pārskatāmā mēroga. Ja nepieciešams, projektam var pievienot vairākas kartes dažādos mērogos;

34.2. tabulās (4.pielikums), norādot maksimālo piesārņojošās vielas summāro koncentrāciju ārpus darba vides (aprēķinus apliecina ar datorprogrammas izdruku vai pamato saskaņā ar šo noteikumu 33.punktu) un punkta vai šūnas centroīda (tīkla šūnas ģeometriskais centrs) koordinātas, kurā tā būs novērojama, kā arī iekārtas emitētā piesārņojuma daļu summārajā koncentrācijā. Norāda arī summārās koncentrācijas attiecību pret gaisa kvalitātes normatīvu vai vadlīnijās noteikto robežlielumu vai mērķlielumu (procentos).

35. Operators projektam pievieno datorprogrammas (ar kuru tika veikti aprēķini) ievaddatus un izkliedes aprēķinu rezultātus papīra vai elektroniskā formā.

36. Šo noteikumu 34.1.apakšpunktā minēto rezultātu attēlošanai izmanto iekārtas atrašanās vietas karti mērogā 1:25000 vai lielākā mērogā, kas piesaistīta ģeogrāfiskajām koordinātām un raksturo iekārtas izvietojumu attiecībā pret apdzīvotām vietām, dzīvojamo apbūvi, rūpniecisko zonu, sabiedrisko un tirdzniecības zonu, kā arī pret īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, aizsargjoslām, mikroliegumiem un, ja iespējams, pret tuvāko gaisa monitoringa staciju. Vismaz vienā kartē operators attēlo visu punktveida emisijas avotu atrašanās vietas, kā arī laukuma un tilpuma veida avotu izvietojumu un identificē avotus, norādot emisijas avota kodu. Informāciju par reljefa īpatnībām un vietējo apbūvi sniedz vismaz tādā detalizācijas pakāpē, kāda izmantota piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā. Ja iesniegumā izmantotajā kartē attēloti šajā punktā minētie objekti un teritorijas, šo kartes pamatni var izmantot piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu attēlošanai.

37. Operators projekta izstrādes gaitā izanalizē piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultātus un novērtē gaisa kvalitātes atbilstību normatīviem un vadlīnijām.

38. Ja esošai piesārņojošai darbībai nav paredzētas stacionāro piesārņojuma avotu fizikālā raksturojuma un emisiju daudzuma izmaiņas, bet izkliedes aprēķinu rezultāti pārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus vai vadlīnijās norādītos robežlielumus vai mērķlielumus, ņemot vērā fona koncentrācijas izmaiņas, operators projektā ietver pasākumu plānu, kas nodrošina, ka noteiktā termiņā tiks sasniegta gaisa kvalitātes atbilstība normatīviem vai vadlīnijās norādītiem robežlielumiem vai mērķlielumiem. Pasākumu plānā operators ietver organizatoriskus un inženiertehniskus ietekmes samazināšanas pasākumus, kā arī pasākumus emisiju ierobežošanai nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu periodos, ja šajā laikā notiek vai ir iespējama gaisa kvalitātes normatīva pārsniegšana vai arī tiek saņemtas sūdzības par gaisa kvalitāti. Operators veic piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinus, kas pamato prognozes par termiņiem un apjomu, kādā plānotie pasākumi nodrošinās gaisa kvalitātes uzlabošanu un atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem un vadlīnijām. Ja fona koncentrācijas pieaugums nav saistīts ar operatora piesārņojošo darbību, vietējā pašvaldība izstrādā rīcības programmu gaisa kvalitātes uzlabošanai saskaņā ar noteikumiem par gaisa kvalitāti.

39. Datus, kas nepieciešami, lai piesārņojošo vielu izkliedi aprēķinātu ar datorprogrammu, projektam pievieno elektroniskā veidā.

IV. Kārtība, kādā nodrošina informāciju par esošo piesārņojumu un meteoroloģiskajiem apstākļiem

40. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu veikšanai operators pieprasa centram informāciju par esošo piesārņojuma līmeni (fona koncentrāciju) piesārņojošās darbības iespējamai ietekmes zonai, kurai ir spēkā gaisa kvalitātes normatīvi. Esošais piesārņojuma līmenis raksturo piesārņojošās vielas koncentrāciju piesārņojošās darbības iespējamajā ietekmes zonā, neietverot piesārņojošās darbības devumu. Piesārņojošās darbības iespējamā ietekmes zona fona koncentrācijas noteikšanai ir teritorija ap piesārņojošās darbības atrašanās vietu attālumā, kas līdzvērtīgs 20 augstākā emisijas avota augstumiem, bet ne mazāks kā 2000 m. Emitētajām vielām, kurām nav noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, esošā piesārņojuma līmeni norāda, ja centra vai operatora rīcībā ir šādi dati.

41. Operators veic piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinus, ievērojot piesārņojošās darbības ietekmes zonai raksturīgos meteoroloģiskos apstākļus. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā izmanto viena gada secīgus stundas meteoroloģiskos datus vai triju gadu datus, ja saskaņā ar šo noteikumu 27.punktu operatoram jāveic piesārņojošo vielu izkliedes modeļa jutīguma analīze. Papildus operators modelē scenārijus nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem.

42. Operators, iesniedzot attiecīgu rakstisku iesniegumu, pieprasa centram:

42.1. informāciju par esošo gaisa piesārņojumu;

42.2. datus par piesārņojuma izkliedei nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem;

42.3. meteoroloģiskos apstākļus raksturojošos parametrus piesārņojošās darbības iespējamajā ietekmes zonā.

43. Šo noteikumu 42.punktā minētajā iesniegumā operators norāda:

43.1. piesārņojošās darbības atrašanās vietu;

43.2. piesārņojošās vielas, kurām paredzēts veikt izkliedes aprēķinu;

43.3. nepieciešamos meteoroloģiskos parametrus un novērojuma gadu skaitu;

43.4. augstākā emisijas avota augstumu (m).

44. Centrs 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 42.punktā minētā iesnieguma saņemšanas sniedz operatoram informāciju par:

44.1. to piesārņojošo vielu koncentrācijām, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi. Informāciju sniedz saskaņā ar šo noteikumu 5.pielikuma 1., 2., 3., 4. un 5.punktu;

44.2. katras piesārņojošās vielas izkliedei nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem (meteoroloģiskie apstākļi piesārņojošās darbības iespējamajā ietekmes zonā, kuros novērots vai prognozējams visaugstākais piesārņojums). Informāciju sniedz saskaņā ar šo noteikumu 5.pielikuma tabulu par vienu vai vairākām epizodēm.

45. Ja centra rīcībā nav šo noteikumu 42.1. un 42.2.apakšpunktā minētās informācijas, centrs septiņu darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas nosūta operatoram pamatotu atteikumu.

46. Šo noteikumu 45.punktā minētajā gadījumā operators veic piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinus, ņemot vērā piesārņojuma avotus, kas tieši ietekmē gaisa kvalitāti operatora pieteiktajā darbības vietā un tās ietekmes zonā. Informāciju par šiem piesārņojuma avotiem operators pieprasa dienestā. Dienests 14 darbdienu laikā pēc attiecīga iesnieguma saņemšanas sagatavo un nosūta operatoram pa pastu vai elektroniski pieprasīto informāciju.

47. Lai nodrošinātu piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem nepieciešamo informāciju par vietējiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, centrs izveido attiecīgu datubāzi. Datubāzē ietver šādus meteoroloģiskos apstākļus raksturojošos parametrus katrā no meteoroloģisko novērojumu tīkla stacijām:

47.1. gads;

47.2. diena;

47.3. stunda;

47.4. piezemes temperatūra – gaisa temperatūra divu metru augstumā no zemes virsmas (°C);

47.5. vēja ātrums – 10 minūšu laikā vidējais horizontālais vēja ātrums 10 metru augstumā no zemes virsmas (m/s);

47.6. vēja virziens – vēja virziens 10 metru augstumā no zemes virsmas (°);

47.7. kopējais mākoņu daudzums – debesjuma daļa, kas pārklāta ar visu veidu mākoņiem (octas);

47.8. *albedo* – virsmas saņemtās un atstarotās radiācijas attiecība (%);

47.9. virsmas siltuma plūsma (W/m^2);

47.10. sajaukšanās augstums (m);

47.11. Monina-Obuhova garums (m).

48. Ja operators atbilstoši šo noteikumu 43.3.apakšpunktā minētajām prasībām pieprasa informāciju par meteoroloģiskajiem parametriem, kas iekļauti šo noteikumu 47.punktā minētajā datubāzē, centrs septiņu dienu laikā sagatavo un elektroniski nosūta operatoram informāciju, kas raksturo meteoroloģiskos apstākļus piesārņojošās darbības ietekmes zonā.

49. Ja operators atbilstoši šo noteikumu 43.3.apakšpunktā minētajām prasībām pieprasa informāciju par meteoroloģiskajiem parametriem, kas nav iekļauti šo noteikumu 47.punktā minētajā datubāzē, centrs sagatavo un mēneša laikā nosūta operatoram pieprasītos meteoroloģiskos parametrus, ja tie ir centra rīcībā un ir nepieciešami operatora izvēlētajās datorprogrammas izmantošanai vai var uzlabot piesārņojošo vielu izkļiežu modelēšanas kvalitāti. Ja centra rīcībā nav šādu datu, centrs triju dienu laikā nosūta operatoram pamatotu atteikumu, kā arī ieteikumus operatora turpmākajai rīcībai.

50. Centrs šajos noteikumos norādīto informāciju sniedz par maksu atbilstoši normatīvajiem aktiem par centra publisko maksas pakalpojumu cenrādi, izņemot informāciju, kas dienestam nepieciešama kontroles veikšanai. Sniegtās informācijas derīguma termiņš ir trīs gadi.

V. Noslēguma jautājums

51. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2003.gada 22.aprīļa noteikumus Nr.200 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" (Latvijas Vēstnesis, 2003, 63.nr.; 2006, 3.nr.).

Ministru prezidenta vietā – labklājības ministre I.Viņķele

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs E.Sprūdžs

1.pielikums
Ministru kabineta
2013.gada 2.aprīļa noteikumiem Nr.182

Aprēķinu scenāriju sākotnējo parametru izvēles nosacījumi

Nr. p.k.	Noteikšanas periods ¹	Emisijas limits	Darbības apjoms	Darbības režīms
1. Atļaujas iesniegumā iekļautie emisiju avoti				
1.1.	Ilgtermiņa	Atbilstoši emisiju limitu projektam un emisiju robežvērtībām	Reālā vai nominālā jauda (izvēloties lielāko) vai atļaujai pieprasītā ražošanas jauda	Reālais darbības režīms pēdējos divos gados ² vai plānotais darbības režīms (jaunai iekārtai)
1.2.	Īstermiņa	Atbilstoši emisiju limitu projektam un emisiju robežvērtībām	Reālā vai nominālā jauda (izvēloties lielāko) vai atļaujai pieprasītā ražošanas jauda	Nepārtraukta darbība
2. Piesārņojuma avoti, kas tieši ietekmē gaisa kvalitāti operatora pieteiktajā darbības vietā un tās ietekmes zonā				
2.1.	Ilgtermiņa	Emisijas limits	Gada vidējā jauda pēdējos divos gados ²	Reālais darbības režīms pēdējos divos gados ²
2.2.	Īstermiņa	Emisijas limits	Gada vidējā jauda pēdējos divos gados ²	Nepārtraukta darbība

Piezīmes.

¹ Atbilstoši gaisa kvalitātes normatīvos vai vadlīnijās norādītajam periodam.

² Izņemot gadījumus, ja pēdējo divu gadu periods nav reprezentatīvs.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs E.Sprūdžs

2.pielikums
Ministru kabineta
2013.gada 2.aprīļa noteikumiem Nr.182

Izkliedes aprēķiniem izmantojamās datorprogrammas

Nr. p.k.	Nosaukums	Izstrādātājs	Ierobežojumi datorprogrammas lietošanai
1.	ADMS 3 vai jaunākas versijas	Kembridžas Vides konsultantu birojs – CERC (<i>Cambridge Environmental Research Consultants</i>)	
2.	ADMS Roads 2 vai jaunākas versijas	Kembridžas Vides konsultantu birojs – CERC (<i>Cambridge Environmental Research Consultants</i>)	
3.	EnviMan	Firma OPSIS AB (Zviedrija)	Ja ir pieejama digitālā karte un piesārņojuma avotu datubāze konkrētai teritorijai

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs E.Sprūdžs

3.pielikums
Ministru kabineta
2013.gada 2.aprīļa noteikumiem Nr.182

Emisiju dinamika

1.tabula

Mēneša variācija

Emisijas avota kods ¹ : Piesārņojošā viela ² :	
Mēneši	Vērtības ³
Janvāris	
Februāris	
Marts	
Aprīlis	
Maijs	
Jūnijs	
Jūlijs	
Augusts	
Septembris	
Oktobris	
Novembris	
Decembris	

Dienas variācijas

Emisijas avota kods ¹ :			
Piesārņojošā viela ² :			
Stundas	Vērtības ³		
	no pirmdienas līdz piektdienai	sestdiena	svētdiena
0			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			

Piezīmes.

¹ Emisijas avota kods – emisijas avota kods atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 3.pielikumā norādītajai tabulai "Emisijas avotu fizikālais raksturojums".

² Piesārņojošā viela – piesārņojošās vielas kods atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 3.pielikumā norādītajai tabulai "No emisijas avotiem gaisā emitētās vielas".

³ Ailē "Vērtības" norāda procentos izteiktu piesārņojošās vielas emisijas daudzuma attiecību atbilstošajā laika vienībā (mēnesis vai stunda) pret kopējo emisiju daudzumu atbilstošajā laika vienībā (gads vai diennakts).

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs E.Sprūdžs

4.pielikums
Ministru kabineta
2013.gada 2.apriļa noteikumiem Nr.182

Izklādes aprēķinu rezultāti

Nr. p.k.	Piesārņojošā viela	Maksimālā piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma koncentrācija ¹ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Maksimālā summārā koncentrācija ² ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Aprēķinu periods/ laika intervāls	Aprēķinu punkta vai šūnas centroīda koordinātas ³	Piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā (%)	Piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu ⁴ (%)

Piezīmes.

¹ Maksimālo piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma koncentrāciju nosaka teritorijā, kurā tiek vērtēta atbilstība gaisa kvalitātes normatīviem vai vadlīnijām, izmantojot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu pirms tās kartogrāfiskās interpolācijas.

² Maksimālo summāro koncentrāciju nosaka teritorijā, kurā tiek vērtēta atbilstība gaisa kvalitātes normatīviem vai vadlīnijām, izmantojot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu pirms tās kartogrāfiskās interpolācijas un ņemot vērā Ministru kabineta 2013.gada 2.aprīļa noteikumu Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" 5.pielikumā minētos nosacījumus.

³ Aprēķinu punkts vai šūnas centroīds, kurā prognozējama maksimālā summārā koncentrācija un kurš atrodas teritorijā, kurā tiek vērtēta atbilstība gaisa kvalitātes normatīviem vai vadlīnijām.

⁴ Maksimālās summārās koncentrācijas attiecība pret gaisa kvalitātes robežlielumu, mērķlielumu vai vadlīnijā noteikto vērtību (procentos).

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs E.Sprūdžs

5.pielikums
Ministru kabineta
2013.gada 2.aprīļa noteikumiem Nr.182

Piesārņojošo vielu fona koncentrācijas un piesārņojošās vielas izkliedei nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi

1. Centrs informāciju par piesārņojošās vielas fona koncentrācijām:

1.1. norāda kā datu kopu, kas ietver esošā piesārņojuma līmeņa (fona) datu rindas, kuras raksturo piesārņojošās vielas gada vidējās koncentrācijas piesārņojošās darbības iespējamajā ietekmes zonā, datu kopas stūra koordinātas un aprēķinu soli;

1.2. sniedz par to kalendāra gadu, par kuru sniegta informācija par meteoroloģiskajiem parametriem. Ja informācija par meteoroloģiskajiem parametriem netiek pieprasīta vienlaikus ar informāciju par esošo piesārņojuma līmeni, operators nodrošina atbilstošu datu kopu (dati, kas raksturo vienu noteiktu kalendāra gadu) izmantošanu summāro koncentrāciju noteikšanai.

2. Šā pielikuma 1.1.apakšpunktā minēto informāciju operators projektā attēlo grafiskā veidā.

3. Tā punkta vai šūnas centroīda koordinātas, kurā prognozējama maksimālā summārā koncentrācija, operators nosaka, izmantojot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu pirms tās kartogrāfiskās interpolācijas.

4. Summārās koncentrācijas nosaka, summējot telpiski identisku attiecīgās vielas esošā piesārņojuma līmeņa datu kopu ar attiecīgo izkliedes aprēķina datorprogrammas izveidoto datu kopu.

5. Pieļaujamajam pārsniegumu skaitam atbilstošo vērtību nosaka, pamatojoties uz summāro koncentrāciju vērtībām.

6. Ja esošais piesārņojuma līmenis tiek noteikts saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 2.aprīļa noteikumu Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" 46.punktu, maksimālo summāro koncentrāciju operators nosaka, vienā aprēķinu ciklā modelējot piesārņojuma izkliedi no visiem emisijas avotiem, kas ietekmē gaisa kvalitāti piesārņojošās darbības ietekmes zonā, un piesārņojošās darbības emisijas avotiem.

Nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi

Nr. p.k	Viela	Meteoroloģiskie apstākļi						Stundas koncentrācija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
		datums un laiks	vēja virziens	vēja ātrums	temperatūra	sajaukšanās augstums	virsmas siltuma plūsma	
1.	SO ₂							
2.	NO ₂							
3.	PM ₁₀							
4.	Benzols							
5.	CO							
6.	Citas vielas, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi							

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs E.Sprūdžs